

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ605	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο (Εαρινό)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βιωματικές Μέθοδοι στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Συναντήσεις ενεργητικής ανάγνωσης κειμένων και βιωματικά εργαστήρια	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου – Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=2126		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων																		
<p>Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τη σημασία της βιωματικής μάθησης γενικότερα, και ειδικότερα στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία. • Εφαρμόζουν τη βιωματική προσέγγιση στη διδακτική τους πράξη, ενσωματώνοντας αρχές και στάσεις της Παρεμβαίνουσας Μη-Κατευθυντικότητας (Non Directivité Intervenante - NDI) στην εμπύχωση ομάδων. • Επιλέγουν κατάλληλα, προσαρμόζουν ή σχεδιάζουν και εφαρμόζουν μαθησιακές βιωματικές προσεγγίσεις και τεχνικές με τις οποίες εργάστηκαν στο μάθημα. • Επαναπροσδιορίζουν την προσωπική τους θεωρία σχετικά με την εκπαίδευση και τη μάθηση και τον ρόλο τους ως εκπαιδευτικών, ενσωματώνοντας βασικά χαρακτηριστικά (αξίες, ικανότητες) της αειφορίας, όπως είναι η συστημική και η κριτική σκέψη, ο σεβασμός στη διαφορετικότητα και η ενσυναίσθηση, η οικολογική και κοινωνική αλληλεγγύη κ.λπ. • Αναγνωρίζουν τις αλλαγές που αφορούν την προσωπική τους ανάπτυξη και ωρίμανση ως πρόσωπα που χαρακτηρίζονται από ενσυναίσθηση και μεγαλύτερη αποδοχή για τον Άλλο. • Καλλιεργούν την έκφραση και την επικοινωνία.																		
<p>Γενικές Ικανότητες</p> <p>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.</p> <table><tbody><tr><td>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</td><td>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</td></tr><tr><td>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</td><td>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</td></tr><tr><td>Λήψη αποφάσεων</td><td>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</td></tr><tr><td>Αυτόνομη εργασία</td><td>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</td></tr><tr><td>Ομαδική εργασία</td><td>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</td></tr><tr><td>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</td><td>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</td></tr><tr><td>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</td><td>.....</td></tr><tr><td>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</td><td>Άλλες...</td></tr><tr><td></td><td>.....</td></tr></tbody></table>	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα	Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον	Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου	Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	.....	Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...		.....
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων																	
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα																	
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον																	
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου																	
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής																	
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης																	
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	.....																	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...																	
	.....																	
<p>Εξοικείωση με τις μεθόδους της βιωματικής εκπαίδευσης Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>																		

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Στο μάθημα αυτό οι φοιτητρίες/τές εξοικειώνονται με τη βιωματική εκπαίδευση και με την έννοια του βιώματος, στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (ΕΠΑ), συμμετέχοντας σε εργαστήρια που υλοποιούνται με τη μορφή Ομάδων Συνάντησης και οι οποίες εμπυχώνονται βάσει των αρχών της Παρεμβαίνουσας Μη Κατευθυντικότητας (NDI). Τον πυρήνα του μαθήματος αποτελούν βιωματικά εργαστήρια στα οποία υλοποιείται μια σειρά μαθησιακών προσεγγίσεων και μεθόδων που συνδέονται με τη βιωματική και ολιστική μάθηση και ευνοούν την ανάπτυξη του οικολογικού γραμματισμού και χαρακτηριστικών, αξιών και ικανοτήτων</p>
--

της αειφορίας, όπως είναι η συστημική και η κριτική σκέψη, ο σεβασμός στη διαφορετικότητα και η ενσυναίσθηση, η οικολογική και κοινωνική αλληλεγγύη κ.λπ. Επίσης δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην αναγνώριση, βίωση και έκφραση συναισθημάτων. Τέτοιες προσεγγίσεις και μέθοδοι είναι ενδεικτικά τα θεατρικά παιχνίδια, το παιχνίδι ρόλων, η ελεύθερη περιπλάνηση στη φύση, η αισθητηριακή προσέγγιση της φύσης, ο καθοδηγούμενος οραματισμός, το άνοιγμα των αισθήσεων, ο μουσικός/ηχητικός αυτοσχεδιασμός, ο μύθος, η αφήγηση, το ψυχόδραμα, η αυτόματη γραφή, οι τελετουργίες κ.ά. Επίσης, οι φοιτήτριες/τές συμμετέχουν σε διαδικασίες μοιράσματος, εξερεύνησης του Εαυτού και του Άλλου, μέσα από βιωματικές μεθόδους και εξερεύνησης βαθύτερων ερωτημάτων, όπως λ.χ. τι αλλαγές πρέπει να γίνουν στην εκπαίδευση, στη ζωή μας και στις κοινωνίες μας. Στο επίκεντρο βρίσκονται και οι αναστοχαστικές διαδικασίες για τις εμπειρίες εντός της ομάδας που αφορούν ζητήματα δημοκρατίας, αειφορίας και εκπαίδευσης, την ίδια την ομάδα και τη δυναμική της.

Οι φοιτήτριες/τές συμμετέχουν επίσης σε εβδομαδιαίες συναντήσεις ομαδικής ενεργητικής ανάγνωσης, στα οποία μελετούν ενεργητικά και αναστοχάζονται στο εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος.

Τελικά επιδιώκεται η επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη, αλλά και η κατανόηση (και η βίωση) του φαινομένου της επικοινωνίας και η ανάπτυξη των αντίστοιχων δεξιοτήτων, με εμπύχωση που στηρίζεται στις αρχές του Carl Rogers για ενσυναίσθηση, απεριόριστα θετική αποδοχή και γνησιότητα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Βιωματικές δραστηριότητες, ενεργητική ανάγνωση, συζήτηση, αναστοχασμός.</p>																	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Αξιοποίηση YouTube, Χρήση του e-course για παροχή επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού, Αναζήτηση πληροφορίας και υλικού στο διαδίκτυο, Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.</p>																	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="715 1093 1034 1149">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1050 1093 1369 1149">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="715 1160 1034 1249">Εβδομαδιαίες συναντήσεις για ομαδική ενεργητική ανάγνωση κειμένων</td> <td data-bbox="1050 1160 1369 1249">13</td> </tr> <tr> <td data-bbox="715 1261 1034 1317">Τριήμερα βιωματικά εργαστήρια</td> <td data-bbox="1050 1261 1369 1317">45</td> </tr> <tr> <td data-bbox="715 1328 1034 1384">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1050 1328 1369 1384">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="715 1395 1034 1451">Συγγραφή εργασιών</td> <td data-bbox="1050 1395 1369 1451">37</td> </tr> <tr> <td data-bbox="715 1462 1034 1518"></td> <td data-bbox="1050 1462 1369 1518"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="715 1529 1034 1585"></td> <td data-bbox="1050 1529 1369 1585"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="715 1597 1034 1619">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1050 1597 1369 1619">125</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Εβδομαδιαίες συναντήσεις για ομαδική ενεργητική ανάγνωση κειμένων	13	Τριήμερα βιωματικά εργαστήρια	45	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Συγγραφή εργασιών	37					Σύνολο Μαθήματος	125	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
Εβδομαδιαίες συναντήσεις για ομαδική ενεργητική ανάγνωση κειμένων	13																	
Τριήμερα βιωματικά εργαστήρια	45																	
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	30																	
Συγγραφή εργασιών	37																	
Σύνολο Μαθήματος	125																	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτές αυτό-αξιολογητικές εργασίες με τις προσωπικές εντυπώσεις των φοιτητριών/των μετά από κάθε βιωματικό τριήμερο.</p> <p>Τελική συνθετική αυτό-αξιολογητική εργασία που αφορά όλο το διάστημα του εξαμήνου. Σε αυτήν καταγράφονται προσωπικές παρατηρήσεις, σχόλια και προβληματισμοί συσχετισμένα με την προτεινόμενη βιβλιογραφία.</p>																	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Αρχοντάκη, Ζ., Φιλίππου, Δ. (2010). *205 Βιωματικές Ασκήσεις για Εμφύχωση Ομάδων: Ψυχοθεραπείας, Κοινωνικής Εργασίας, Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Μπακιρτζής, Κ. Ν. (2002). *Επικοινωνία και Αγωγή*. Αθήνα: Gutenberg.
- Φλογαΐτη, Ε., Λιαράκου, Γ., Γαβριλάκης, Κ. (2021). *Συμμετοχικές μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης. Εφαρμογές στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία*. Αθήνα: Πεδίο.
- Helm, J. H, Katz, L. (2012). *Η μέθοδος project στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση*. Επιστ. επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: Χρυσ αφίδης, Κ., Κουτσουβάνου, Ε. Αθήνα: Μεταίχμιο.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Lobrot, M. (2015). *Ζώντας μαζί*. Αθήνα: Αρμός
- Rogers, C. (2006). *Ένας τρόπος να υπάρχουμε*. Αθήνα: Ερευνητές.
- Rogers, C. (2006). *Ομάδες Συνάντησης: Αυτογνωσία - Ψυχολογία των Ομάδων - Επικοινωνία*. (1991). Αθήνα: Δίοδος.